

52

23

Πέρας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Μουσ. Ι, 52/67

Α¹
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-22/12/69

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... Π.έ.τ.ρ.α...
(παλαιότερον ὄνομα: .. Λόκοβη), Ἐπαρχίας .. Π.ι.ε.ρ.ί.ας
Νομοῦ Π.ι.ε.ρ.ί.ας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος
Μ... Χανδύλιας ἐπάγγελμα .. Διδάκτωρ.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Π.έ.τ.ρ.α..... Π.ι.ε.ρ.ί.ας...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 3... μ.ή.ν.α.ς...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μιχ.κ.ο.ς..... Κων.κ.ο.ς...
... τοῦ Χρήστου.....
ἡλικία... 5.0. ὡ.γ.ρ.α.μ.μ.α.τ.ι.κ.αὶ γ.ν.ώ.σ.ε.ι.ς... 57... Δ.μ.ο.σ.ι.ν.α.ς...

..... τόπος καταγωγῆς Π.έ.τ.ρ.α.....
β') .. Κωκουλὰς..... Γεώργιος τοῦ Νεάντων..... ἐτῶν 72
β) .. γραμμ. κεντῶν .. γ.ν.ώ.σ.ε.ι.ς... 85... Δ.μ.ο.σ.ι.ν.α.ς...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Διὰ σποράν προωρίζοντο... καὶ πεδι-
νὰ... καὶ διὰ βοσκὴν... καὶ δασμικὰ καὶ δασμικὰ.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐπὶ τῶν αὐτῶν... χωριστὰ.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ελλῆνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ὁ ὀνόματις ἢ περὶ τὴν ἀκίνη... εἰς τὴν ἐκτὸς Μονὴν Πίττας Οὐρμπα...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; .. Συνηθως... ἢ περιουσία... διανεμεται... μετὰ
τοῦ... δαύτα... καὶ... πατρὸς.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Μεχολοῦνται... συγχρόνως... εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Δὲν... ἀσχολοῦντο... ποτε... γεωργίαν...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς... τὰ... ἀγῶμα...*

τα... εἰς... ἱερὰς... Μονῆς... Πέτρας... ἐργάζοντο... ὁδὸν... ἐκ... τῶν... παλαιῶν, πρὶν... διασπῆν, μὲ... το... ὄνομα... Χουερνιτσαράδων.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

Ἐκαστοὺν... Χουερνιτσαράδων καὶ ἐκαστοὺν... ἀνηρέται...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *Εἰς... χρ... ἡ...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. δια τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Τὸ... μοναστήρι... ἐποχικῶς... ἐχρησιμοποιοῦν... ἐργάταις... ἐκ... τῶν... χωριῶν... Βρεντσῶν... Κομινιστάρων... Ἀγ... Δημητρίου...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο... οἱ... Χαν...*

ερνιτσαράδων... εἴτε... ἐκ... Πέτρας... εἴτε... ἐκ... Κομινιστάρων...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Δὲν... ἐπὶ... τῶν... πονδίων...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Οἱ... παλαιῶν... ἐκαστοὺν... μάλιστα... γεωργίαν καὶ... κτηνοτροφίαν...

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) γλῶσς (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

...? ἔπεινοντο μένον διὰ τοῦ φρονιμῆς ὑπάρχει
τῶν Σωμῶν μετα τὴν βοήθειαν τὴν καὶ τὸν
ἄλλον

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; ... ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐκτείνου

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; ... *Ἀπὸ τοῦ 1930 τοῦ ἄροτρον καὶ ἀπὸ τοῦ 1950 αἱ μηχαναὶ*

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατεσκεύασε τὸ ἄρτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ ; Ὁ ἐπιστολὴν ἔχοντα πρὶν πολεμεῖν, ἔχρη-
σιμοποιεῖτο διὰ τὴν ἐποράν τὴν ἐμπροσθέντα καὶ ἡ
μύθαια αὐτοῦ ἔγινετο... ἐν Κατάρκῃς.....

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού αρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. οὐρα 4. ῥη 7. ἡνὶ δαίμονος 10.

2. манна 5. бавар 8.

3. *φρεο* 6. *στρωματες* . 9.

2) Τρακτέρ (ἀπό πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ἀπὸ τοῦ 1950.....

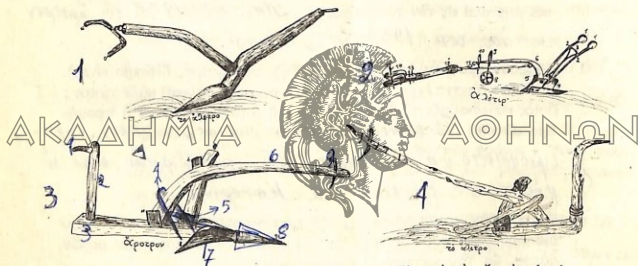
3) Μηχανή θερισμού από τον 1950

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1955.....

5) Μηχανή ἀλώνισμοῦ 1950.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. *Σήμερον... δὲκ... εἰκαί. ἐν. χρή-
σει. αὐτὲ. τοῦ. διδυμῶν. αὐτὲ. τοῦ. ξύλινον... ἄροτρον. Πα-
λαιότερον. καὶ τοῦ... κατασκευάζει... εἰδικῶς... ἡμιτεχνῶν
γεωργῶν... πιασόμενοι, ὅπως... ἔδειξαν.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ...	6. ...	11. ...
2. ...	7. ...	12. ...
3. ...	8. ...	13. ...
4. ...	9. ...	14. ...
5. ...	10. ...	15. ...

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) **Τὸ ὑνί.** Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἡ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

επιπλέον δύο ειδών ψαριών. Για ψωμάκια και για
πικερίδι. Είχαν ετήσια φόρτης, τα δια τα περὶ
δὲ δέ, είχε... μύτην... εμπρός...

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρόστρου; Εἶλεν... ὀρθή...
μα... περὶ τὸν...

6) ἥτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου :

3^{ος} δὲ... ^{κατασκευασμένη}... ἐκ... ξύλων... παρρη-
 ρίου... εἰδικώς... ἐξοφμμένου... διὰ τοῦ μὴ...
 εἶτα...

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

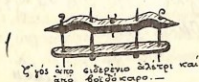
Ἐξήντημα ποιεῖς τὸ πρῶτον, ἢ ἀριθμῶ, ἢ ἐκτεφ-
νῶ. (χρὺνθωσὶ ἐκτεφρῶν) καὶ τὸ ἐκτεφρῶν!...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... Κυρίως... Βόες...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... Πάντοτε... δύο... Σῶα...

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... Οὐκ ἀπαραίτητος... πάντοτε... ἦτο... ἀπαραίτητος...

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεῦλα κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. Οἱ... ζεύλες... τεβερὲς... καὶ... ἀριθροῦν... εἶχο... δίχα... ὁμοίων μορφῶν... καὶ ἀνὰ δύο... ἐδέχοντο... ο. μ. ε. καὶ... ζευλοσχοῖνι.

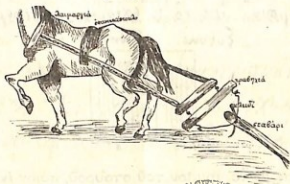
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Οὐ... κρίκος... δια... καὶ... πρόσδεσιν... τοῦ... ἀρότρον... εἰς... κόν... ζυγόν... λεχάταν... ζυγολοῦρι... καὶ... ἐχίνετο... ἐκ... δερμάτες... βοῶς... ἰδίως... ἐκ... ράχης... βοῶς...

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Δέν... ἐρίνετο δι' ἐνός

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον, διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. Η. εἰς τὴν ἀντομήν τοῦ ἄροτρου.

Προσδίδετε μ.ε. ἀποβίστε... εἰς τὴν θ. ἀναρχίαν. ὅθεν ἐπισημασθέντες,
διὰ τοῦτον. δι' οὗτιν. ἐκκρίβετε εἰς τὸ φερόμενον καὶ
δι' αὐτῶν. εἰς τὸ ἄρσεν.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν πόπον σας Πάντες ὠργωνεν ὁ ἄνθρωπος καὶ συνήθειος ὁ ἰδιοκτήτης διακίβησεν ὁ δὲ πρῶτος διότι δὲν ἀπῆρχεν σὺν νομῇ δυνατός.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τοποθετεῖται ὁ ξύλινος ἄροτρον καὶ τραχύδου τῶν ζώων, ἀναμένει εἰς δύο ζεύγεις, δύνανται ἀνα δύο γὰρ τοῦ ζεύγους κείνι. καὶ ἀνιχνύται εἰς τὸ ἄροτρον.*

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...? *ἐπὶ τῷ παρὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ζεύξας γίνεται εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα πάλιν εὐρίσκονται τὰ ἄροτρα.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

[illegible]

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ ξύλινο.χ. ἐκίνητο. ματ' εὐθείαν.. γραμμὴν... ὡς. τὸ...
... α'... ἐκένδρον.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

μὲ σιδηροῦν... ὡς. τὸ. β' ἐκένδρον... περιφερειακῶς.....
ξύλινον... σιδηροῦν

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίαις, ντάμις, σισαίς, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ... σπορὰ... συντηρικτικῶς... αἰα... τοῦ... ἀγρο...
... τοῦ... ἐκίνητο... ἐκ... σπορίαις... (ἐκ... ὄχι)...
.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακίαν ; κατὰ... σπο...
... ἡ χωρίζετο... μὲ... αὐλακίαις.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνθήκη νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; ... εἰς... ἐκ... περιοχὴν... ματ'... πονδισ...
.....

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ? ἐκ... τὰ... περὶ...
... τὰ... χωραφίων... ἦσαν... πλάγιως... τὰ... ὀργων...
... ἐκίνητο... πλάγιως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Εἰς ὅλα τα ὀργώματα.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σποράν τῶν δημητριακῶν ἐγίνοντο δύο ὀργώματα. Ἐν., τὸ πρῶτον, ἀρχὰς Σεπτεμβρίου καὶ... δεύτερον, τῆς ὁποῦσας ἀρχὰς Νοεμβρίου.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δὲν ἐφύτεύοντο κηπευτικά.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπταυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Συνήθως 1 ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, μυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ ἀραβοσίτου, ὄργωμα, διαβάσμα, τρίψιμα, ὁποῦσας.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Ὁ τρομβᾶς, διὰ τοῦ ὁποίου διασκορπίζεται ὁ σπόρος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Ἐρπνευομένη... εἰ.*

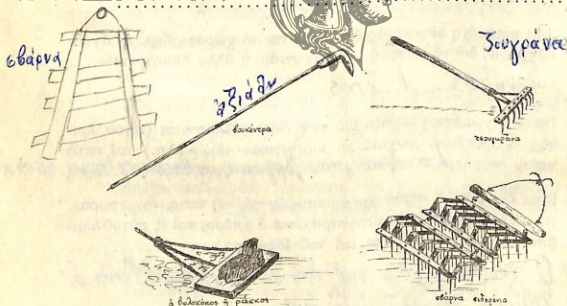
Ξυλασίδερον. (σιδηρῶν. ξυλῶν). προετοιμασμένον. ἐπὶ τῆς ἀξιάτης. (βουκέντρας).....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ, χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μόνον. εἰς. καλλιεργίαν. ἀκαν. ἐκιν. το. μέ. ξύλων. ἄρα. με. τὴν. εὐβάριν. ἀ. κατ. τέρω.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Τραπί. καὶ . . . κασμάς . . . εἰς . . . ἐν . . . δάκει . . . ἐν . . . ἀρῶν καὶ
τῶν . . . ἐκρῖζων . . . ριζῶν . . . καὶ . . . ῥιζῶν . . .

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τὰ . . . δυνάμενα . . . ἐκ . . . ἐν . . . εἰσπορευόμενα . . .

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Δὲν . . . ἐκαλλιεργοῦντο . . . διὰ . . . σπορῆς . . .

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ . . . αὐτὰ καὶ . . . ἐκαλλιεργοῦντο . . . διὰ . . . συμπιεσμένης . . . αἰκί . . . ἀραβοσίτου . . .

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

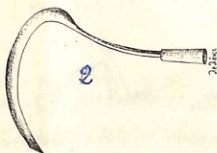
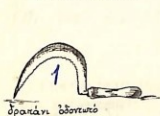
Δὲν . . . ἐκαλλιεργοῦντο . . . γεωμήλων . . .

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α'. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Πάντα ὁ θερισμὸς ἐγίνετο μὲ ὀδοντωτὸ δρε-
 πάνι... ἢ φεγγί... ὡς κατωτέρω 1, 2.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Δὲν ὑπάρχον ἐν χρήσει ἄλλα ἐργαλεῖα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....

ΔΟΗΝΩΝ.....

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παραδείγματα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ λεπίς ἦτο κοβιᾶς... ἢ το... φεγγί.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; Ἡ χειρο-
 λαβὴ ἦτο κατεσκευασμένη... ἐκ... ξύλου... δένδρου...
 ὕδατος... βυελιχός... ἐφ' ἑαυτοῦ... ἀπὸ... κοβιᾶς.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Τὰ δρεπάνια... καὶ... χίς... καὶ... ἀντιφευγόντες οἱ εὐθεράδες...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Πέντε οὐ θερισμοὶς ἐγένοντο μετὰ δρεπάνι...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὃ σῆτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. *Τὰ δημητριακὰ ἀκαθόμως καὶ... ὕψους τῶν ἐνθερίζοντων εὐνῶντος ὅτι... 15-30 ἐκ...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλέγοντο καὶ μένουσιν κατὰ τὰς ἀσκήσεις*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως αἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Καὶ θερίζοντες ἢ χερύσσεια... ἀποθέτει μόνος εἰς χερίδας ὅσους ἐδάφους καὶ φθισχάνων... θερίζει καὶ δρεπάνι...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ δρεπάνια ἔχουν κατεύθυνσιν πρὸς ἓνα μέρος καὶ ὁμοῦ χερίες χερίες δὲ ἀποτεταμέναι μίαν καὶ ἀμφωκατα...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκυλίες. . . *Μαί... ομαμάσουσαι... ἀγκυλίες...*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; . *Θερίζουσι, καί, .*
ἄνδρες καὶ γυναῖκες... οἷς... πάλιν καὶ,
δὲ... ἐσχατὰ... εἰς... εἰδόμεναι... ἀπὸ...
φειδονίαι... χυρίαι...

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀπόκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....
Οἱ ξένοι ἡμῖν δέδοται... ἢ εἰς χρῆμα... ἢ κατ' ἀ-
πόκοπην... πέντε καὶ δὲ... μετὰ παροχῆς φαγη-
του...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;
Οἱ... ξένοι... ἀριστερᾶς... χεῖρας... ἔφερον ἐπὶ
τῆς ἀριστερᾶς... χεῖρας... ἑνὸς... ἀρχα-
νον, ζών. Παλαμαρίαν...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Συνήθως... ἔπρεπε καὶ εἶναι... Δευτέρα... ἢ... ἄλλη
ἡμέρα... Οὐδέποτε... δὲ... Τρίτη.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

.....
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

ΑΡΧΙΜΕΝΟΣ... ΔΕΙΜΟΝ... ἓνα μικρὸ κρήμα... ἀπὸ
ποδὶ... καὶ... σταχύν... γιὰ... δεμάτια... (δινῶν...
για... καὶ... δέξων... τὰ... ὑπόλοιπα... διὰ... ἀπὸ...
βράξων... καὶ... καταβιβάζων... κομποδέκων...
τὰ... σταχύν... τῶν... δεματιῶν.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

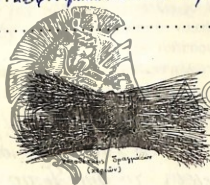
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δέσιμον... ἢ... δυνάτον... ἐγένετο... ἐν... ἰδίᾳ... βι-
γνῆν... ἢ... ἀπὸ... 1-2 ὥρας.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐνώπιοντο... τὰ... μαζύτερα... σταχνα... τοῦ... χω-
ραρισῶ... ἔχοντο, ἐμαλὰ μινεν. ἢ... μαζαμιά
... τιν... καί... ἐμποδένοντο (25.-30) σταχνα
μὲ τὰ νεράδια... τιν... ἔχοντο... μέση
... καὶ... τιν... ἐτοποθετοῦντο... τὰ... σταχνα
μὲ τὴν νεράδια... ἐν... μέρος.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια... μετὰ... ἐν... δέσιμο... γενεμεν-
... τιν... 13.-13... σταχνα... καί... ἐχον...
... τιν... σταχνα... μὲ τὰ νεράδια... πρὸς
... ἐν... ..

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

... Δέν... εὐαγγελιστο... γεώργια.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐυαγγελιστο... μόνον... ὁ θῆκος... ἀκριβῶς... ὅπως καὶ
τα... βοίκα... συμπερικραυά... ἐνόπτετο... ἡ θύρα... μὲ τὴν
νοβίαν, ἐξερύγετο ἐπὶ τοῦ ἄροστ. 5-6. ἡνίκα... καὶ δεμέ-
νος... ἐκ... μὲν... δεμάτια... μετεφέρετο... ὅταν... ἡ χερσὶν α.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.)... Ν.ε. εὐν... νοβίαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ἐ.ε. το... εἰς... εὐν... βοίδια... 12... ὁ χῆδον.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ὁ... βίως... ἐδένετο... ἐξ' μικρὰ δερ-
ματίου... μέ' δερμακό... ἀπὸ... τὸν... ἴδιον... ἐκρημμέ-
ναν... θίως... ἐξ' μαλ' ἰ...

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ... δερμάτια... μετεφέροντο... διὰ... τῶν... δούλων...
εἰς... ἐξ'... ἀδώνι... χωρὶν... κυμαίνων... εἰς...
μεναν... πλῆθει... ἐκκένδως... ἐξ'... μετὰ...
τέρου... ἀγροτεμαχίαν...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Τὸ... ἀδώνι... ἢ... χωρὶν... κυμαίνων... ἐντὸς
δὲ... ἐξαποδύεται... ἐξ'... ἐκκένδως... ἢ...
Θημωνία...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἀνέκαθεν... ἐξημερινοποιεῖτο... ἐξ'... ἀδώνι...
διὰ... τὸν... ἀδωνισμόν... τῶν... δημητριακῶν...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

ἐξ'... ἐξ'... ἐξ'... χωρὶν... καὶ... πλῆθει... ἐντὸς
μετὰ... ἐξ'... χωρὶν... ἐξ'... ἰδιουκῆ... ἐξ'...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Στὸ ἴδιον ἀδύνη... μισοῦσαν... καὶ... ἀδελφίσουν
βαρβαρύνει... ἑταίροι... καὶ... φείτονε... ..

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .. Τὰ ἀλώ-
νισμα ἀρχίζε... ἀρχαῖς... ἱουρίου καὶ περὶ... τε...
Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) : Τὸ πῶς... .. δια... .. :

Τὸ χωματιένιο. (ἀδύνη... .. μὲ... .. καὶ... .. πρὸς τοῦ)

καὶ τὸ πετρίνιο. (ἀδύνη... .. μὲ... .. σι... ..)

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἐκαστοῦ πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ... Τὰ πετρίνα... .. ἀδύνη... .. ἐπι... ..

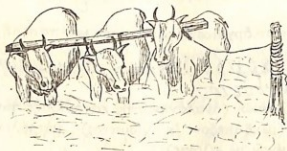
διὰ... .. ἐφαρμ... .. πλάκων... .. καὶ... ..
μά... .. διὰ... .. ἐπα... .. διὰ... .. ἐν... ..
πρὸς τοῦ... ..

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Λογ... .. ἐν-
θεως... .. ἐρ... .. ἡ... .. ἐπαι... ..
δα... .. Πο... .. δ... .. ἐκ... ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δερμάτια.. ἐποδοθεῖσιν.. ἀνεκκείμενα.. πρὸς.. τοῦ..
ἀδωνίου.. δι'.. τοῦ.. κέντρον... τοῦ.. ἀδωνίου.. μέ-
τα.. σταχμα.. πρὸς.. τοῦ... κέντρον.....

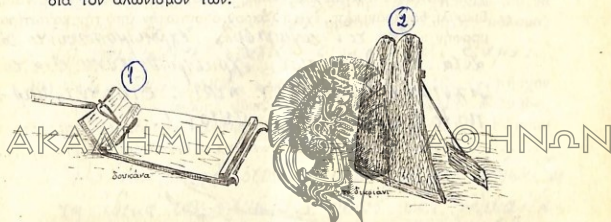
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ο ἀδωνιόμας.. ἐκίμετο.. ἀπὸ.. τοῦ.. βοῦ.. Μετὰ.. τοῦ.. ἀλω-
μα.. τοῦ.. σταχύων.. τὰ.. βόδια.. ἐπὶ.. τοῦ.. στύλου, ἢ.. τὰ.. ἀλογα,
κατεκράταν.. διὰ.. τῶν.. προδῶν.. τὰ.. ἀφωμένα.. σταχμα.
πρὸς.. τοῦ.. κέντρον.. ἢ.. ὅχι.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτως κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

ρεβίθια κ.α.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγγυσομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Πολλοὶ καὶ
οἱ αἰωνίζοντες... μὲν βόες... ἐχρηματοποιῶν... ἐν ἀφω-
γεμένῳ... ἐργάζοντο... καὶ... δοιμάκη... ἀποσφουμένη... ἀπὸ
φίαν... σάνθα... σχήματος... τραπέζιον... μικρὸν... 1,2 μ. καὶ πρὸ
αὐτοῦ... 0,60 μ.... καὶ... 0,80 μ.... ὡπλισμένην... διὰ... τεμαχίαν
συμφυρᾶν... ἴδιον... (καταναρόμενος)... ἥτις... ἐξέρχεται... καὶ
ὡς... περί... τῶν... ἐν... αὐτῇ...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

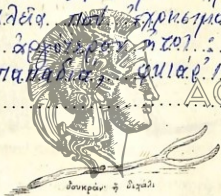
Ὁ ἀλωνισμός... ἀρχίζει ἐν... 8^{ην} πρωινῆν καὶ
ἐπὶ μέσην... ἐν... 5^{ην} ἀπογευματινῆν.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Διατ. τοῦ ἀλωνιστοῦ... ἐκρημιμοποιεῖται τὸ
αὐτὸ... ἐργαλεῖον... ἐκρημιμοποιεῖται διὰ τὸ
λίγυλα... ἀλωνιστοῦ... διὰ τὸ...
πολλοί... παλαιά... φιλία!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; ...

Ναι... ὅχι... ἀλωνιστοῦ... ἢ τοῦ μηχανοῦ...
καὶ... ἀνέμ... πρὸς τὴν ἐκκέντριν... τοῖς χιμαῖς.....

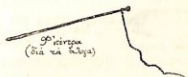
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Διὰ τὴν ὁδήγησιν... ἐν... βουκέντρι... ἐκρημιμοποιεῖται
ἢ ἀλωνιστοῦ... καὶ... ἐν... ἀλωνιστοῦ... ἐν... χιμαῖς...

(καρουντεῖκι)

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

.. φάδε... ἡμέρας... ἡ δούλα... ἔν. ἀπλῶμα... ἀπλῶμα
.. δούλα... καὶ... δέν... εἶχε... ἰδιαιτέρο... ὄνομα.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ ἀλωνισθέντες... ἀχυροί... ὀνομάζονται... λαμπροί...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι ἔχον βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ὡς... ἐπὶ τὰ πλείστα... ὁ γεωργὸς... ἡ δούλα...
... ἰδιὰ τὸν... ὑπῆρχον... ὅπως... καὶ... ἐκδιὰ... ἀ-
λωνισταὶ... οἱ ὅποιοι ἀνελάμβανον... τὸν... ἀλωνισμόν
καὶ... ἐπὶ τὴν... εἰς... εἶδος... (οἱ ἀπὸ... ἡ... π...)

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Γιὰ τὸν... δίσκον... καρπὸν... ἐχρησιμοποιεῖτο... τὸ...
... π... ἡ... μ... ἐν... ἀπὸ... ξύλου...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Δέν... εἶχε... ἰδιαιτέρο... ὄνομα... καὶ... δέν... ἔτο...
... ὄνομα...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

..ξυκλήνας... εἰς... εὐν... αὐτὴν..

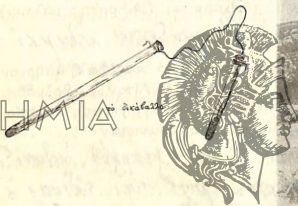
κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ καθεύεσθαι μικροῦ ὠροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σικάδου

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

...Ἐάν. παρίστατο ἀνάστη... κα. γίνη. ἀδελφός
ἀφου καρπία... δια. κοπάειν... ἔσθλιντο. μονοα-
μα... ἡ. ἔνα. στήμα... κα. ἐκεῖ. ἔπλιν. ἔσο-
πρὸς. οὐκ. αἰ. δαχ. χεῖς...

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;.....

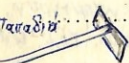
Ποιός τὴν ἐπρωμεθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Χρησις. αὐθιγκι.671111.5.μη-*

AKADEMIA

β'. Δίχνησμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμαστοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.. *Οἱ ἀλωνιστὲς ἐτάχυνται...*

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..οἱ ἀφανίζόμενοι..ἐσθλὰς..μαζευρέντες
βάραις..ἐσχυράτις..ἐν ἐπίκρισις..ἐχθρὰ, τὸ ..ἀφανί.
Τό ..λαμπρὸν..ἐνδοξασθέντος..κτλ...παραδιδόναι..καὶ τὸ ..φωτίζε.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

Ὁ ορχηματίζομενος... αὐρὸς... εἶχε... ἐκπῆμα... εὐρίπνοες... καὶ...
ὑποπόδεο... λαμνί...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ ἀνέμισμα... ἐρίνετο... μέ... τὸ... κεφαλαῖόν... καὶ... ἔ-
... καὶ... ἐν... καὶ... τὸ... αὐτὸ... μέ... τὸ... λίσχιον... κ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνέμιζει)· ἀνδρῶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...Ὁ... ἀνὴρ... χε... ποδὸ... ἀρχαί... ἐλίσχι... καί... μ...
... καὶ... ἀνὴρ... ἀνδρῶς... ὁ... ἰδιό... ἀνδρῶς... ἀνδρῶς...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... ἐλαχύν... ποῦ... ἀπομένουν,
ὁ... ἀνδρῶς... καὶ... ἀποχωρίζονται... ἀπὸ... τὸν... κα...
... πό... μέ... τῶ... εὐοσμία... Διὰ... τὴν... ἀπόφλοιον... τῶν...
... βί... δύνεται... δεύτερον... ἀφύκιμα... τὸ... ἐξοκν... ἀν...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο

Αμυγδαλὸς... δέντρον... διὰ... τῆν... ἀποφθαίμεν... τοῦ
 οἴκου... γίνεται... πικρὸν... γιὰ... ἐνρίσμενα... εἶδη... ἀταφιοῦ
 καὶ... τὰ... κρινθάρια... καὶ... τὰς... βρωμίδας... καὶ... ὄν-
 μα... δέντρον... ξυμμετρήματα,

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ὁ... ἀποχωρισμὸς... τῶν... ἀχυρῶν... ἀπὸ... τὰν... καρπῶν... γίνεται
 διὰ... τῆν... ἐμάν... καὶ... τῶν... πεπεδίων... καὶ... τὰ... λειχίσματα
 καὶ... τὰ... μέ... τὰ... δερμόνι... εἰδωλὸν... μάστιγιν...

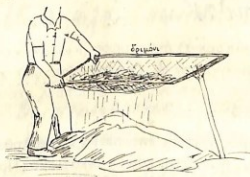
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τους ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν διηθητρίων ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *To. δεικνόν... ὅτι... το. ζεύγ.*

τῶν ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῦ ἀπεχωρίζο
 ὁ καρπὸς ἀπὸ τῶ ἀπομέναν. ἔχον· καὶ ἑξῆς μι
 προσημερίαν· καὶ ἕτερα. Ἀναγέτο ἀπὸ τὰς ἑταίρας τῶ
 πτῆν. εἰς μέγας· ἐκ τῶν, ἔδω. πρὸς τὸν μετὰ οὐ
 με· δὺο· εἰς τὰ χερούρια καὶ ἕνα κατὰ τὴν ἄνδρ

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν· Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

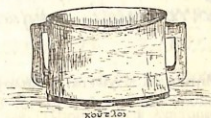
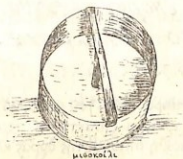
Ὁταν ὁ καρπὸς ἐσθρυνθῇ, πρὶν εἶναι ἔτοι-
μος γὰρ τὸ σπέρμα. Μετὰ τὴν εὐφροσύνην, ὅτε πο-
ταὶ κηλοειδῇ, καὶ ἀπὸ βαλκυσθῇ, μεταφί-
ρεται ἐνὸ σπέρμα χυρὶς ποτὲς διακυνθῶντες
ἐδίμην.

8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

.....

Υ.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ο. κείρε. ν. αὐτο-*
κύριος. κατέβαλε. τοῦ. ἀγροφυλακίτικου (Ἰ. ταχάρι. α.) καὶ
1. ταχάρι... πρὸς... τοῦ... Μοναστηρίου... κατ'... ἄρ. Δαν. νόμιον
τοῦ... ἐν... Ὁζυμπύ... τοῦ... γρο. ψ. ἰ. μ. ἰ., ὡς. ἐ. φ. ἔ. ρ. ε. ο.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιᾶτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακίτικο, +
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Τό. μετρήσι. τιν. Διμητριακῶν*
ἐγένετο... μετ'... ἐν... δοχεῖαν... ξύλιναν... κυλινδρι-
κόν... μέ. χειροῦ φα, τὸ. φερόμενον... τα. χ. ἄρι.
Τό. ταχάρι... ὅτε... χωρητικότητος... 12. ὀκάδων
ἦτοι... 15, 3. μετ'... περίπου...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περιήπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *ὡ. περιβάλλεται... ἀποθηκεύεται... τοῦ*

καρ. πό. τιν. Διμητριακῶν... εἰς... τοῦ... τιν. εἰς εἰ-
δικῶν... ξύλιναν... δοχεῖαν... σχήματος ὀρθ. παραφ. φετιπείων
τοῦ ὁποῦ αὐτὸν ὄντι... ἀμπαρί

4) Τὸ ἀχυρὸν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρώνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ὁ βοὶ... ἔχεν... ἀνδροτέραν σινο-
νερμίνην... πατάσασιν... ἀπεθνήκευ... καὶ... ἄχυσον... εἰς εἰδι-
νοὺς... παρσίον... τῶν ἀγρῶν... ἀλυσάντας, οἱ ἄλλοι δὲ ἄχυρῶν.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Τὰ... πραοριζόμενα... δια... σπόρον... ἐτάχυν, ἐθερί-
ζοντο... καὶ... ἡφάνιζοντο... ἔεχυρῶν... ἄ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ὁχι... δὲν... πατασμενῶται...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκόπον καὶ ἐπὶ ποῶν χρόνῳ ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἀναμμα... πυρᾶς... εἰς... καὶ... ὑπαιθρον... λαμβάνει
χώραν... μόνον... ἐπὶ... κυριακῇ... καὶ... Ἀπόκρισιν
καὶ... εὐχμευμένους... εἰς... Τυρινῶν...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Τὸ... ἀναμμα... γίνεται... ἐν... ἑσπέρῃ... εἰς... κυ-
ριακῇ... ἑσπέρῃ... καὶ... ἡμέρῃ... ἢ... ἐν... ἀφώ-
νι... καὶ... ἐν... καὶ... ὁλοήμερον... πρὸς... ἄνθρωπον...

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

4. H. Inupá. Orapá. Seras. Góväs.

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; . . .

Τὸ ἀνάμμα ἐφίνατο ἐπὶ τῶν νεαρῶν καὶ
ἐπὶ 10-15 ἐτῶν.

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος; . . . *Ὁ φόρος . . . αἱ νύκτες.*

τοῦ χιτρίου... τῶν ἡδυνίας τῶν... 10-15 ἐτῶν... μαζεύουν
κλαδίον... κέρου... καὶ... ποὺ... κερὶον... ἀπὸ τοῦ φεγγαροῦ... δάτος.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἄ σὺ γὰρ πρῶτος εὖν ἡδ' αὖν γίγναι με.
τὰ χεῖρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Ἡ πύρα... εἶχε... χαρακτῆρα... ἀρεῖας
καὶ... παρρησίας, δεδομένου ὅτι μόνον
τραγῳδαὶ καὶ πᾶσι ἐφινοντο.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Ἀρχὴν δὲ... ἡ πύρρ' ἔχει... ἡ ψὸς φρό-
 νος... μετὰ τοῦ... ἔχοντες... μετὰ... αὐτοῦ... οἱ
 υἱοὶ... καὶ οἱ υἱοὶ... ἐν τῷ... καὶ... τοῦ
 Χριστοῦ... παρρησιάζονται... Ὅταν ἡ πύρρ' ἔχῃ
 μὴ... τὸς... ποῖοι... ἐπὶ... τῇ
 τὴν... πηδῶν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... Δέν..... ἐκαίγετο..... τίποτα.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Μετά τὸν χορὸν καὶ τὴν φλόγα, εἶχεν χο-
ρηγῶντες πρῶτον οἱ ἱερεῖς, ὑπερῶς αὐτοὺς
ἀντιφωνοῦντες... μετὰ οὐκ οὐκ αὖτις... ἐκτείν-
με... χορευτικὰ τραγούδια...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΔΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ Εἰς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
Εἰς ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ.

Τοῦ χωρίου ΠΕΤΡΑ - ΠΙΕΡΙΑΣ

Τὸ χωρίον Πέτρας ἰδρύθη τὸ 1920, εἰς τοὺς
πρόποδες τοῦ Ὀλύμπου πρὸς τὸ μέρος τῆς Πιερίας
ἐπὶ ἐκτετατῆς ἀκτινότητος εἰς τὴν ὑψικατέ-
στη τότε ἑρῆν Μομφή Πέτρας Ὀλύμπου.
Οἱ πρῶτοι κατεστητοὶ τοῦ χωρίου, Ἀθανασίου Ἐλ-
λαχοῦ οἱ περισσότεροι τὴν ἐκκατασκευὴν, ὑπὴρξαν ὑ-
πὲρ τῆς - ὑπερῆλθον τοῦ Μανασσιρίου καί,
τῇ ἀδείᾳ τοῦ τότε ὑφ' ὀνόματι Νικηφόρου, ἐκ-
κατεσκευάσαν τὰς οἰκογενεὰς τῶν ἐπὶ τῆς ση-
μερινῆς τοποθεσίας τοῦ χωρίου, ἀπεχούσης πε-
ρὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ἔκ τῆς Μομφῆ καί
ἐπὶ ἐρειπίων παλαιοῦ χωρίου ὀνόματι
Μόκοβη.

Τὰ κτίσματα τὰ ὁποῖα ἐκαθίστανον καί

μαλισταρσούν εις την περι-
ουσίαν της Μονής, δι' ἑκάστην δὲ 400 βρεφ-
μάτων καταβάλλουν ἐνοίκιον, ἐνῷ δι' ἑτέρας,
700 περίπου βρεφμάτων φέρονται ὡς ἰδιου-
ται διὰ τοῦ νόμου τῆς Χριστιανικῆς.

Σήμερον τὴν περιουσίαν τοῦ Μοναστηρίου
διαχειρίζεται ἀδελφότης, τῆς Μονῆς διαδου-
λῆς καὶ ἰδρυμένης Σανατορίου. Τελευταί-
ως καὶ τὸ Σανατόριον διηλίου καὶ ἰδρυθῆναι
Θεραπευτήριον Φυτικῆς Μόδων (Ψυχιατρικῆς).

Ἀπασα λοιπὸν αἱ πληροφορίες ἀναφέρον-
ται εἰς τὴν μετὰ τὸ 1920 ἔποχὴν καὶ ἐπὶ
ἀνομοιογενεῶς πλῆθος, διότι πολλοὶ τῶν
κατοίκων τῆς εἰρήνης, πρὸς ἔχοντες ἐκ τῆς γε-
τονικῆς χωρίων Κομνηνοπιδῶς καὶ Μιχαλῆ.

Α' ΤΑ ΓΕΩΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ

α) Διὰ ἐποράν ἐχρησιμοποιεῖται κυρίως τὰ
πεδινά. Διὰ βοσκὴν τὰ δασμώδη καὶ δασμώδη.
β. Τὰ κτήνη ἀνῆλθον εἰς τὴν ἑρῶν Μο-
νὴν - Πέτρας Ὀδύσσου εἰσὶν τῇ ἀδείᾳ τῶν

ἡγουμένους, τὰ ἐκαθιέρχουν διὰ τὸν ἑαυ-
 τὸν τους καὶ κατεδίδονσαν ὑπὸ τοῦ νό-
 μου τῆς χρηστικῆς, πλὴν 400 βερνερμάτων
 γὰρ τὰ ὅλῃα καὶ ἑνὲς κατεβάλλεται
 ἐνέπληρον, πρὸς τὴν διαίτην τοῦ ἀδελφοῦ
 3. Συνήδως ὁ πατήρ διατρέει τὴν περιουσίαν
 τοῦ συγκεντραμένῃ καὶ διανέμεται μετὰ
 ἰσότητος.

β') 1. Οἱ πατέρες ἀποφασίζουσιν καὶ μετὰ τὴν
 ἀφαιρέσιν καὶ μετὰ τὴν κατανοήσιν

2. Μόνη τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν πατρῶν
 βιοτέχνων δὲν ὑπάρχουν.

γ') 1. Πρὶν διαδύῃ τὸ μοναχὲρ εἰργάζον-
 το ὁδὸς ἐκ τῶν πατρῶν εἰς τὰ πνεύματα
 τῆς μοῆς ὡς ἐργάται. 2. Οὗτοι ἐμαρτυροῦντο
 χουερνικαροῦ, ἡ δὲ κοινότης τῶν δέξιν, οὐ-
 βόλως διέφερεν τὴν ἀδελφῶν. 3. Οὗτοι ἠρέθοντο
 εἰς χρήμα.

4. Εἰς τὰ πνεύματα τῆς μοῆς ἐρημικο-
 ποιῶντο ἐποχικῶς ἐργάται ἐκ τῶν χωρίων

Βρετανών και Κομμουνιστών, κυρίως άνδρες
αλλά και γυναίκες, δια διαρκούν, εις τους οποί-
ους επλήρουν ημερομίσθια εις χρέμα.

5. Η μονή χρησιμοποείται και δούλους συνή-
dass εκ Κομμουνιστών

6. α, β) Οι νέοι του χωρίου ουδέποτε επιζη-
νον πρὸς ἀνεκρεσιν ἐργασίας ἀλλοῦ εἴτε
ὡς ἐργάται εἴτε ἄλλως.

δ') 1. Παλαιότεροι οἱ κάτοικοι ουδέποτε ἐδίποι-
πον τοὺς ἀγρούς των, εἰς δὲ τὴν πόλιν των
Σίων κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸν ὕψος.

2. Χημικά διασέματα ἐρημιτοποιήσαν τὸ πρῶ-
τον κατὰ τὸ 1950 καὶ ἐντεύθεν.

ε') Τὸ βιολογικὸν ἄροτρον χρησιμοποτεῖται ἀπὸ
τοῦ ἔτους 1930 καὶ ἐντεύθεν. Ἀλλὰ γεω-
ργικαὶ μηχαναὶ μετὰ τὸ 1950.

1. Τὸ μονότροπον βιολογικὸν ἄροτρον χρησιμο-
ποτεῖται ἀπὸ τοῦ 1930. Τοῦτο κατεσκευάσθη
το εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς Κατερίνης Ἰσμή-
ρου ποδὺ σπανίως χρησιμοποτεῖται διότι ἔχει

παραστάση από τα τραγικά, βαθύως ζώντα
 ιδιοκτησίας. 3, 4. Μηχανή δριμύτος και δε-
 σίματος χρησιμοποείται από το 1955
 5. Μηχανή ιδιοκτησίας (πατόδα) χρησιμοπο-
 ήθη το 1950

6. 1. Το ξύδιον άροτρον κατεσκευάσθη (αί-
 ρει δέν χρησιμοποείται) ειδίως τεχνίται. Πο-
 λές φορές όμως υπό καδείς χειρτάς.

2. Το ξύδιον τούτο άροτρον άρμάσθε προς
 τό γή άροτρο. 3 ειδίς. 4. τού έρωτηματολογίου,
 με τή διαφοράν ότι το άσβαρι έβρισκε-
 το εις τό ποταμί με βελήν χυμένη πετασθε-
 δώς, πουρναρόβεργα έβρηνόμενιν εις τό ποταμί.

4. Το ύνι ήτο δύο ειδών. Έν διά τή χυμ-
 τερά χυράρια, μαμρύ βελήρια τόχης και
 έν διά παρώδη ποταμί με ίσχυράν μύτην.

5. Η σπάθη διά τής οποίας συντελείτο τό
 άσβαρι είχεν σχήμα ύψηλον άνευσαρμένον.

6. ήτο δέ κατεσκευάμενον έν βελήν και ά-
 ρώδους πουρναρίου.

7. Έρχομαι διά τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδύ-
ωσιν τοῦ ξυλίνου ἄροτρον ἦσαν, τό στρίονι, ἡ
βυσπάρια (καμπυλωτό βυσπάρη) ἡ ἀρίδα, τό βυσπάρη.

8. Διὰ τὸ ὄρχημα ἐργασιμότητος κυρίως
οἱ βόες, δύο τὸν ἀριθμόν.

9. Διὰ τὸ ξευχάρισμα τῶν ζώων, ἦτο ἀναγκ-
αῖος ὁ ζυγός, ὁ ὁποῖος ἦτο περίπου ὡς εἰς
τὸ νῦν ἀριθμ. Σχεδιάσμα τοῦ ἐργασματοβίου
μέ τιν διαφοράν ὅτι αἱ ζεύγαι ἦσαν 2 διὰ καθε-
ζῶον καὶ ἐξένοντο διὰ τοῦ ξευδοσχοίνου.

11. Ὁ κυριὸς διὰ τοῦ ἀποσπιν προδένεται τὸ
ἄροτρον εἰς τὸν ζυγόν, ὀνομαζομένη ζυγοτύρι,
γίνεται δὲ ἀπὸ ἐπεξεργασμένου δέρματος ράχους
βοδίου. Προδένεται δὲ με' εἰδικὸν ζύδον, εἰν
μπουλιήδρον.

3. α) τὸ ὄρχημα γίνεται ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

β) Ἡ τὸ ξεύγμα τῶν βοδιῶν γίνεται ὡς ἑξῆς: Ἀ-
φ' οὗ ἐτοιμασθῇ τὸ ἄροτρον καὶ ὁ ζυγός, τοποθε-
τοῦνται εἰς ἀνάδοξον θέσιν. Ὁ ξευχολάτης δέ-
νει τὰ ζῶα με' τὴν βυσπάριαν, ἀπὸ ὅποι-

νὴ γὰρ ὀδύμεθα, ἀπὸ τῶν παγίσσων ἢ τῶν κερ-
τῶν καὶ τῶν ὀδύμεθ' ἐπὶ τοῦ βυθίου, ὅπου τὰ δεκά
ὑπ' αὐτὸν, δύνομεθα τὸ θεοδόχουινον.

2. Εἰς τὸ ἐκδοτικὸν ἔργον, ὅταν τὸ σταθμὰρι ᾖτο πολεόν, ὑπάρχει ἐμπληρωματικὸν εἶδος τοῦ σταθμὰρι εἰδικῶς κατεσκευασμένον.

4. Το ὄργωμα έγινε με τὸ ἔδαφος μὲν ἄρ-
αυον καὶ εὐδαίαν γραμμὴν, μετὰ τὸ βυθιστὴν
δὲ περιφερειακῶς.

5. Η επανάληψη γίνεται στις περιόδους τις οποίες οι όπτες έχωρρίζουν με ανάμειξη.

6. Δεν έγινε το χρέος σε περίπτωση διά τινος απο-
ράν των δικτηρίων.

7. Η διαφορά των αυτών δύο είναι ποσότητα
μικροπλάσιος.

γ) Διὰ τὴν ὁποῖαν τῶν διημεριστικῶν εἶναι
 εἰς δύο ὀρίσματα. Τὸν Αὐγούστου (εἰς ἔναρξιν)
 τοῦ πρώτου ἢ τὸν Σεπτέμβριον καὶ τὸν Νοέμβριον
 ἢ ὁποῖα. 2. Κυβερνήται δὲν ἐνοχλοῦσθαι.

3. Λόγω ¹ἀδείας ²ἡρώ, ἡ ³ἀνάγκη ⁴ἵτο ⁵μοναχίας.

4. Διὰ τὰ διηρημένα ὡς καὶ ἐνὶ ἑνὶ ἀναφέρεται ἔγινοντο δύο ὄργανα. Πρῶτον ὄργανον καὶ ὀπορέ. Διὰ τὸν ἀραβώτερον ἔγινοντο συνήθως τέσσερες: Πρῶτον, διέβασμα, τρίψμα, ὀπορέ. Ἄλλαι καὶ ἑτέρες δὲν ἔγινοντο.

5. α') Διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὁπόρου εἰς τὸν ἄχρον ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ βασιλί καὶ διὰ τὴν διαφορὰν ἐνὸς τοῦ ἄχρου, ὁ τρουβάς.

β') Διὰ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν τῶν διαφορῶν μερῶν τοῦ ὁπόρου ἀπὸ ρίζων καὶ χύματων ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ ἐνδοκρόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὄργανον μετακινήσαν, τοποθετήσαντες εἰς τὸ ἄκρον εἰς τὴν Σιδῶνα (Βουκίερας). 2. Διὰ τὰ πρὸς ὀπορὰν ἀραβώτερον σχίσματα, ἔγινοντο βάρνισμα διὰ τὴν ὑποπέδωσιν καὶ τὴν ἀσφυρίευσιν ἐπὶ τῇ φασίᾳ, μὲν ἔνδοξον βάρνισμα.

γ') Διὰ τὸ ξάνισμα ἄχρων, συνεθεῖ τὴν ἐκρίθωσιν δεινυδίων καὶ ριζῶν, ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ τῆπι καὶ ὁ μαρμάς.

6. Ὁ θυγὰς βοηθεῖται ἀπὸ ἄτομον εἰς τὴν

καταλείπει τον κατά γὰρ ἔργαίς.

7, 8, 9. Εἰς τὸ χυρὸν δὲν ἐμαθιερθεύει
τὸ αὐτὸ ὄργανον οὔτε γέφυρά οὔτε ζωοτροφία
πλὴν τοῦ βίου, ὃ ὁποῖος ἐμαθιερθεύει εἰς
τὰ ἴδια χυρὰ.

Β' Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α' ἔργαζία Οφείδου.

1. Τὰ διημεριάζα ἔδριζοντο μὲ ὀδοντωτά
δρεπάνια καὶ ἀδελμὰ μὲ κόνιν, ὡς τὸ σχῆμα
τὰ 1 καὶ 2, καθὼς 12. τοῦ ἐρωτηματολογίου.

2. Ο φέρμας τοῦ βίου, τοῦ μονασίου διὰ
ζωοτροφίαν χοίρων, ἐφύγετο μὲ τὴν κοφίν, ἀκρι-
βῶς ὡς εἰς τὸ σχῆμα τοῦ ἐρωτηματολογίου, καθὼς 12.

3. Ἰσχυρὸν καὶ ὀδοντωτά δρεπάνια καὶ μὲ
κόνιν ὀραδὴν (ἀδελμὰ).

4. Ἡ χειρολαβὴ ἦτο πατερενεαμένη ἐκ ξύλου
δὲ σχῆμα παλάμης. Ὁ δεινρὸς κερκερὸς ἐφύγετο
ἀπὸ τοῦ 5. Τὸς ἀπὸ τοῦ πατερενεαμένου οἱ δειν-
ρῆρες καὶ τὸς χειρολαβὰς εἰδικοί ἐπὶ χυρὸν

πρὸς τὸ χεῖρ τους ἐπίασαν.

β') Θερίσιος τῶν διμητεριανῶν

1. Τὰ διμητεριανὰ ἀναλόγως τοῦ εἴδους καὶ τοῦ ἔτους τῶν ἐθερίσονται ἐκτὶ 15-30 ἡμέρ. ἀπὸ τοῦ εἴδους.

2. Τὸ ἀπομένον ἐπὶ τοῦ εἴδους γυνῆα ἐνὶ σταχυῶν, ὀνομάζεται παλαριά.

3. Οἱ θερίσται ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ εἴδους τὰς χερεῖς τῶν θερίστων σταχυῶν, πλύνοντας βερές τὰ ὄφθαλμα.

4. 5. Τὰ σταχυὰ ἔχουν πάντα πρὸς τὸ ἴδιον μέρος τὰς κεφαλὰς τῶν καὶ κατὰ 4-5 κατὰ, καὶ τὰ ἀχμαλιά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Οἱ θερίσται

1. Θερίσων ὅσοι χερεῖς ἔσθλ' ἔσθλ' ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ὑπάρχον ὅπως καὶ εἰδητοί θερίσται (ἄνδρες) ἐκ τοῦ γειτονικοῦ χωρίου Ἰλ. Δημήτριος.

2. Οὗτοι ἐπαρμόνουν ἢ ἡμερομηνία ἢ μὲν τὸ βερέμα, πάντως δὲ μὲν φαίνεται.

3. Κατὰ τὸν θερίσμον οἱ ἐπαρχαρχαὶ θερίσται ἔφερον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χερεῖς ζύδιον προφυλακτικόν, τὴν δεξιὰν παλαριά.

4. Ο δερμάριος ἔρχισεν συνήθως Δευτέρα.
 5. Δεν υπάρχουν ἀρισμένα εἰδικὰ τραχύδια.
 6. Ἀδέριστον κρήμα δὲν ἀπομένει εἰς τὰ χιμαῖρα.

δ') Τὸ δέσιμο (δερμάτισμα) τῶν σταχυῶν

1. Τὸ δέσιμο ἐγένετο μετὰ τὸν δερμάριον, ἀμέσως.
 ἢ τὸ ἀπόψεμα, πάντα ὅμως τὴν αὐτὴν ἡμέρα.

2. Τὸ δέσιμο ἐγένετο ἀπὸ τὸν πλάτον ἔμπειρον ἐρχόμην. Πρὸς τούτῳ ἐχρησιμοποιοῦντο οἱ κα-

ταγμένοι ἐλάχις, θρεψμένοι καὶ κοιλισμένοι πρὸς τὸ μέσον εἰς ἀεράτη 20-30

μαζί. Ἐχωρίζοντο εἰς τὴν μέσην καὶ ἐαυρύνοντο παρὰ γῆς. Αὐτὰ ἐφέροντο δερματῆα. Ἐπὰν

ὡς ἐτοποδετοῦντο οἱ ἀγναθὲς ἀπὸ τὰ βροχία καὶ ἐδέχοντο δὲ τὸν ὄμιον, ὅσον χιμαῖρα

τὸ μῆκος τῶν δερματιῶν. Διὰ τὸ σιγῆσιμον τῶν δερματιῶν, ἐχρησιμοποιοῦτο ἐν μικρὸν σταχυῶν ἕϊδον, ὁ κλειτενίμος.

3. Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμο συνεινεργῶντο ἀνά 13-13 σταχυοειδῶς καὶ

εχρημάτισον τὴν σταβάν.

ε') Συμμετρή τὴν γεωμήτρην.

Εἰς τὴν περιοχὴν δὲν ἐκπαίδευοντο γεωμήτρ.

βε') 1. Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ζώων ἐχρη-
σιμοποιεῖτο κυρίως τὸ παραμπούρνιον
καὶ ὁ βίμος. Ἡ παραίερχα τοῦ βίμου
ἐγένετο ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἐξημεραιῶν.
Ἡ ξήρανσις ἐγένετο διὰ τῆς ἐκδόσεως 4-5
ἡμέρες ἐπὶ τὸν ἥλιο. Μετὰ ἐφυλάσσοντο εἰς τοὺς
χυμῶνας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2. Ὁ βίμος ἐξήρατο μετὰ τὴν ποσίαν (βλ. διάγραμμα σελ. 12).

3. Ὁ βίμος ἐξηραίνετο ἐπὶ 4-5 ἡμέρας, ἀ-
ναλόγως βεβαίως καὶ τῶν κερκῶν συνθημῶν,
καὶ ἀπολούμενος ἐδέετο εἰς μικρὰ δεμάτια,
τυλιχθὲς διὰ δεματηῶν ἐκ τοῦ ἰδίου τοῦ
τόπου, ἐδεσφισμένου δὴν μαλατῶν.

Γ' ΑΛΟΝΙΣΜΟΣ

α') 1. Ταῖς δεμάτια μετεφέροντο εἰς τὸ Ἀ-
λῶν, εὐρίευσμένο συνήθως πλησίον τοῦ

αγρού.

2. Τὸ ἄδωνι ἦτο χώρος κυκλικός, εἰδικῶς κατεσκευασμένος πρὸς τοῦτο.

3. Ὑπῆρχεν ἀνέκδοτον ὁ τρόπος οὗτος ἀδωνισμοῦ.

4.5. Τὸ ἄδωνι κατεσκευάσθη συνήθως εἰς το-
ποθεσίαν πλησίον τῶν ἀγρῶν καὶ ὁ ναβός εἶχε
τὸ ἴδιόν του, ἀναδύρας καὶ τῶν σιμονομι-
κῶν δυναστεύων καὶ τῶν περσικῶν.

6. Τὸ ἄδωνισμα ἤρχιτο ἀρχὰς τοῦ αἵματος καὶ
ἐτελείωνεν τὴν ἀρχήν του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

7. Ἀναδύρας εἰς σιμονομικῶν κατεσκευάσθη
καὶ τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἰδίου του, τὰ ἄδων-
ισμα κατεσκευάσθητο εἴτε διὰ τῆς ἐπισκοπῆ-
διὰ πλειῶν (Πτεράδωνον) εἴτε διὰ τῆς ἐπ-
αλοῦργως διὰ νόπου βουῶν (Χωρατάδωνον).

8. Εἰς τὰ χωρατάδωννα μετὰ καὶ τὴν ἀρχήν
(ἄδωνι) ἐγένετο ἐν νέον ἐπαλοῦργως.

9. Ἡ προετοιμασία τοῦ ἄδωνισμοῦ (ἄδωνισμα, να-
δριμικός, συνήρησις,) ἐγένετο δύο-εἰς μέ-
ρες πρὶν τὴν ἀρχήν ἢ ὅποιον ἐγένετο ἐν-

νήθως Δευτέραν.

10. Τὰ δειμάτια, ἀφ' οὗ φυνδῶν, τοποθετοῦνται
μέστωρ γὰρ τὰ σταχῶνα περίτ τοῦ ἀδωνό-
ευδου, ὅταν ὁ ἀδωνιεύς ἐγένετο δι' ἀδύμην
ἢ μενταριῶν ἢ περίτ τοῦ κέντρου (ἀνευ
εὐδου) τοῦ ἀδωνίου, ὅταν ἐγένετο διὰ βο-
νῶν.

11. α') Αρχικῶς ὁ ἀδωνιεύς ἐγένετο
διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν σταχῶν, ὑπό
τῶν περιφερομένων δύο ζεύγων ποικιλιῶς, πέ-
ριτ τοῦ ἀδωνόευδου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β') Τὸ ζεύξιμο τῶν βῶν γίνεται ἐπὶ
τοῦ ζυγοῦ.

γ') Ὅταν ὁ ἀδωνιεύς ἦτο ποδὺς καὶ δι-
ατῆς, ἐχρησιμοποιοῦτο ἡ δυνάμει. Ἀπεί-
λειτο ἀπὸ μιᾶς χενδρῆ σανίδα σχήματος
τραπέζιου, μήκους 1,2μ. καὶ πλάτους βάσεων
0,50μ καὶ 0,80μ., ὑποκείμενη κατωτέρῃ διὰ
τεμαχίαν εὐδηρᾶς πέτρας (στουρνάρου πέτρας),
περίπου ὡς εἰς τὸ σχῆμα 2, ἐκείν 21.

Δι' αὐτῆς δὲ ἐγένετο ταχύτερον ὁ ἀδωνι-
σμός ὧν τῶν δημοκρατικῶν.

Ἡ δυνάμειν κατεσκευάσθη ἀπὸ τῶν ἰδίων
τοῦ βασιλέως, ἐφ' ὅσον βεβαίως διέδεον
δεξιότητες καὶ χάρις καὶ ἐργασίαν.

δ') Ὁ ἀδωνισμός ἤρχισεν περὶ τὴν 8^η
πρωτῆν καὶ διεκόπητο, ἀφ' οὗ φησὶ κα-
τόπιν ὑπολογισμοῦ, ἐτελείωνεν τὸ πρὸς ἀδω-
νισμόν ποδὸν ταχύνει, 5^η ἀπογευματινῇ.

12. Διὰ τὸν ἀδωνισμόν ἐρημιόπολιν καὶ
ταῖς ἐξῆς ἐργασίαις ἐπὶ τοῦ δούλου: διπρὰν
(μὲ δύο διχάδας) καρποδοί (τετραχάδας)
ξύλινον φιαρ'ι, παπαδό (ξύλινος α-
ρωματωδὴς στήματος καὶ) καὶ φουκαδία
(βουτύρες).

13. Τὰ βράχια τὰ ὁποῖα παρέπιπτον ἐξ
τοῦ ἀδωνίου, ἐρίπτετο ὑπὸ τοῦ ἀδωνιστοῦ
ἐνὸς μὲ τὸ διπρὰν.

14. Διὰ τὴν ὁδὴν τῶν ἀδόνων ἐρη-
μιόπολιν τὸ γερμαίνει (καρποδοί) τῶν

δὲ θοδιῶν, ἢ ἀξιάδ' η (θουμένον).

15. Καὶτε ἀπλωμα, ἐδέετο ἀδῶνι καὶ ἐγένετο μόνον ἓνα τὴν ἡμέραν.

16. Τὰ ἀδυνωμένα εἰσάχνα ἐτοποδεσύνοντο, μαζευόμενα διὰ τοῦ καρποδοίου, τοῦ φουαριῶ καὶ τοῦ παπαδιάς, εἰς ἐπίρμητες, ἐν τὸς τοῦ ἀδωνίου, ἐχῆμα, τὸ δαμνί, ἐξ ὅθεν ὡστε τὸ φύεμα τοῦ ἀέρος νύ εὐνοφύνη τὴν διαδοχὴν καρπῶν - ἄχου.

17. Οἱ περιεσώτεροι ἀδωνίου εἰς ἴδους μεῖνισμα εἰον δῶα. Ἐπὶ τὸν οὐμὸς καὶ εἰδισοὶ ἀδωνίεσαι ἀπὸ ἡδὴ ἦσαν ξένον.

18. Διὰ τοῦ λίγον καρπῶν, ὁ χωρικός ἀπὸ τοῦς εἰσάχεις, ἐγένετο μεῖνισμα, χρησιμοποιοῦντας γιὰ νόπανο, ἓνα ἀπὸ ξύδο.

19. Ὁ τρόπος αὐτὸς ἦτο παλὺ πρόχειρος καὶ ἐγένετο διὰ ἐλάχιστον καρπῶν.

20, 21, Τὸ νοπάνημα ἐγένετο ἐπὶ ἐφῶν.

ματος, (μουσαμά u. γ. π.) υπό του ιδίου
του γεωργού ή εἰς γυναικός του.

22. Καί κατὰ τὸν διερχόμεν καί κατὰ τὸν
ἀδυνατόν ἐξαχουδούνο βλάχικα τραγού-
δια.

23. Ἡ μισρή απόδοσις τῶν χειραφίτων καί
τὸ ἀπασφάλιστον αὐτῶν, δὲν ἐπέτρεψεν τὴν
χρήσιν γεωργικῶν μηχανῶν γενικῶς, παρὰ
μόνον ὑπὸ ξένην ἰσοτιμίαν καί μετὰ
τὸ 1950.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. Οἱ ἀδυνατόντες παῖδες ἐραζεύοντο
μὲ τὸ ψιτάρ'ι καί τὴν παπαδίτ'α βέ ἐπι-
μικες εὐχῆμα, τὸ λαχνί.

2. Τὸ δίχτυμα (πρῶτο καί δεύτερο γύριμα)
γίνεται μὲ τὸ διπράνι καί τὸ καρπατόϊ
(τρίτο καί τέταρτο γύριμα).

3. Συνηθως ὁ ἄνδρας δίχτυει. Πολλὰς
φορὰς ὄμως καί ἡ γυναῖκα.

4. Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν εὐαχίων πού

παραμένουν και μετά το δίχνωμα ώνο-
μάζοντο κόπια και απέχριζοντο του καρ-
πού με το φουλάκι, ενώ τρέφαντο γούρισμα.

5. Δεύτερο έδωτο δέν έβινετο.

6. Αφού τρέφοντο το δίχνωμα με το γού-
ρισμα και μένει ο καρπός με τα ενύβα-
λα και τις φλούδες, απολυνθεί το δερμόνα-
μα, δηλαδή το κομμάτι με το δερμόνι.

Το δερμόνι ήτο ένα μεγάλο κόμμινο με
δύο ξύλινα χερσάκια και άνοιγμα πρό-
σας ανάδοχο.

7, 8. Όταν τρέφοντο και το δερμόναμα
μαζεύεται ο καρπός σε κόπια (βωρό), με
τα φουλάκια και την παπεδίκα, χωρίς άλλα-
τερα έδωτα.

γ') Συνήθως εκ του έδωτου έβινετο καρπού
έδωτον 1. Ένα ταχάρι προς το μοναχάρι του
άγιου Διονυσίου του έν Όδύμπω, το δερμό-
νο γραφίρι. 2. Το έχρησματούρισμα, 2 ταχάρια
(Ταχάρι = ξύλινον υποδριμνόν δοχείον χυμ-

τιμότητος 12 διόδων).

4. ^οΘεοὶ εἶχον οὐμονομιάν εὐχέρειαν καὶ χει-
ροναυτιάν δεξιότητα, κατεσκευάσαν ἀχυρῶνας
παισίων τῶν ἀδελφῶν ὅπου καὶ ἀποδύνουσιν
εἰς ἄχυρον. Οἱ ὑπόδοποι εἰς μετέφερον εἰς τὸ
χωρίον, χῦμα.

5. Γὰρ ὅπως ἐξεδέχετο ὁ παρὸς ἀπὸ τῶν
καλύτερα χωράφω, ὁ ὁποῖος ἐδιδίκετο χω-
ρίον.

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΤΥΧΑΙ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

α') 1. Ἀναμνα παρὰς εἰς τὸ ὑπαίθριον ἡμ-
βάνει χῦραν ὡς ὀρεχθὸν ἔδημον, μόνον
τὴν κυριακὴν τῶν ἀποκρῶν καὶ εὐχρη-
στημένως τῆς τυροφάτου εἰς ἀπόγευμα.

2. Ἡ φωτιὰ αὐτὴ ὠνοράζετο φανός.

β') 1. Τὴν πυράν ἀναβαν συνήθως εἰς
μαθηταὶ τοῦ Δημοσίου σχολείου καὶ συνή-
θως τὴν μετὰ τὴν ἑστὴν περιβόματα.

2. Ταῖς ἰδίαις τὰ παιδιὰ μαζεύουν ποικι-
λοὶδα καὶ κερύδαλα ἀπὸ τοῦ φειτο-

νισὶ δάξας.

3. Τὰ υἱοδία ἔτοποδεσθῆναι εὐὲν ἐπὶ τοῦ ὅλου καὶ ἐκχυμῶντος πυραμοειδῆ θυμωιδῶν.

γ) 1, 2. Δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν ἰδιαίτερον ἔλκρον πλὴν τῶν ἀρεϊέμων, τραχυοιδῶν, χωρὶς ἐκχυμῶντος νέμα, καὶ πυρῶν γύρω καὶ πάντῳ ἐπὶ τὴν πυρά.

3, 4, 5, Οὐδὲν ἄλλο ἔλκρον ὑπᾶρχει.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἐν Πέτρῳ - Πιερίας με πληροφορίας ἐκ τῶν 1) Κωδωνὰ Γεωργίου τοῦ Ἰωάννου, γεωγράφου, ἡδυνίας 72 ἐτῶν γραμματικῶν γνώσεων Βα^ς Δημοσίου καὶ Μήσιου Κωνσταντοῦ τοῦ Χρήστου, ἐτῶν 50, γραμματικῶν γνώσεων, ΣΤ' Δημοσίου.

[Γεώργιος Μιχαήλου Χανδούλιας, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἀπὸ 15-22 Δεκεμβρίου 1969]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ